

НАТАЛИЈА СОВЈЕТНА
НА ЗЕМЉИ СУНЦЕМ ОБАСЈАНОЈ

НАТАЛИЈА СОВЈЕТНА
НА ЗЕМЉИ СУНЦЕМ ОБАСЈАНОЈ

Наслов оригинала
Наталья Советная
На земле заревој

Издавачи:
Everest media
Међународна културна мрежа
„Пројекат Растко“

Превела с руског
Дајана Лазаревић

Дизајн корица и илустрације у књизи
Дарија Рибалтович

Штампа
Skripta internacional

Тираж
200

ISBN 978-86-7756-120-8

Наталија Совјетна
НА ЗЕМЉИ СУНЦЕМ
ОБАСЈАНОЈ
Избор из поезије

Превела са руског
Дајана Лазаревић

Београд, 2020

Предговор

СВЕТЛА ДУША

(О лирици Наталије Совјетне)

У свести савременог руског човека, Белорусија је света и светла земља. Света је снагом величине жртве, пале у Великом рату, светла – снагом природе и посебног карактера људи који живе у њој. Белина овог света често сија у поетској речи оних, чији су корени у Белорусији. Овој плејади припада и Наталија Совјетна.

Песникиња одлично комбинује верност својој отаџбини са осећајем блискости судбама Велике Русије: „Над Белорусијом сам узлетела, / У Русији ојачала крилом!“ Данас су Белоруси – последњи, ма колико горко је то признати, словенски народ, који за Русе још увек остаје братски...

Нова књига лирике Наталије Совјетне је нова фаза њеног стваралачког пута. Овде су сакупљене најбоље песме последњих година, обједињене у тематским одељцима. Данас, у веку бесне брзине и лукавих вербалних манипулација, тражим речи које су јасне и једноставне, искрене и људске. Песме из ове збирке испуњавају ту жељу. Становнику Санкт Петербурга, навикнутом на сумрак, непогоде, балтичке ветрове, отварају прозор у свет светлости, тоpline и удобности.

Поезија Совјетне се налази у традиционалном току руске лирске поезије, и то је несумњиво достојанствено.

Тај ток се комбинује са још једним квалитетом који одликује правог уметника: ауторски стил је препознатљив и непоновљив.

Сваки песник обично има у свом стваралаштву неколико доминантних слика-символа. У књизи Совјетне најчешће слике су небо и светлост. Ово је и пут ка светлости и прихватање светлости, жеђ за светлошћу, узбуђење пред сијањем. Светлост увек долази са неба, а Небо је други идејно-сликовни центар, још једна морална и духовна подршка песникиње. Ова подршка је неопходна да би се савладао, растурио мрак:

*А јесења ѿма далеко је иза нас,
И свеѿлосѿи је злаћано-сјајна!*

...

*Бела музика снеѿа ѿерјаноѿ
У свеѿлосѿи оѿња ѿоноћноѿ.*

Небеска светлост прожима лирско пространство, делује и као извор инспирације, и као објекат поетског цртежа, и као мистични субјекат који ојачава и благословљава свет. Поезија одражава хришћански поглед на свет ауторке. Али хришћанство Наталије Совјетне није напорно, није наметљиво. Оно је дубоко укорењено у души – и због тога је истинско. Овде се рађа посебна целомудреност песничког језика, ретка за савремену књижевност чистоћа осећања и мисли аутора.

Први део књиге ауторка је поклонила својом завичају, којег је опевала љубавно и вишеструко. Свакоме, ко је икада видео белоруска села и поља, у тим стиховима открива се препознатљива слика:

*Моја граѿа земљица,
Језерско-небески мој крај...*

Нова значења настају у последњој песми овог одељка – сновиђењу лирске јунакиње „Немам село.“ Од давнина су руске колибе давале склониште уморним путницима, али у сну је слика супротна: сада колиба куца на душу човека, молећи га да га загреје, обиђе. Колиба напуштена од људи, која је многим дала уточиште и сто, сада и сама постаје „Божија луталица“. Каква мудра, дивна слика. То је горак знак нашег века – Русија одлазећа, нестајућа. Све је мање оних, који покушавају да спасу Отаџбину. „Прашину бришем! Палим ватру у пећи! Грли топлотом захвална кућа...“ Ови стихови су симбол креативног рада Наталије Совјетне, она служи овим колибама, родном крају, земљи – својом речју. Оживљава их у захвалном сећању.

У низу песама очигледан је покушај приближавања народним жанровима, фолклорној поезији – епу, спеву, попевању. Али ауторка достиже висине у традиционалној ритмици и речнику, снаге Совјетне су сликовитост, мелодичност, мелодија класичног стиха. Међу песничким тропима постоје дивни, оригинални налази:

*Са брезе ојага лишће,
Као уздаси, као случајносї;*

*Но и зими изласка сунца има,
Њих, као њерле, нанизаће време;*

*Из цвейних ламїи
Неуїагљива, грхїава
Лије ружина арома.*

Стил многих песама близак је дечјој бајци. Захваљујући њој појављују се слике које веју топлину, љубазан осмех, нежност и мир:

*Довека скривене млечне сѝазе,
Звезде још нису г̃незда наѝусѝиле,
Месеѝ је још млад, ѝѝих и ѝлаховиѝ,
На небу вечерњем он је сам-самѝиѝ.*

Спокојство, радост живота и позитиван став испуњавају поезију. Понекад се описи околног света приближавају описима раја:

*Дивим се небеском свеѝлу лица рођених.
Најмилији г̃раде, блисиѝаве зоре, ѝѝих...*

Или:

*На г̃рани, на свакој, и оној најсиѝнијој –
Небеско је сијање и лейоѝа свеѝа!
И радошћу бакарном од зоре кошнице зује,
И чини се, у свеѝ се оѝварају Рајска враѝа.*

Да обратимо пажњу: врата се не отварају „у рај“, већ напротив, „у свет“, односно аутор живопише простор унутар раја. И заиста, он је испуњен анђелима: „Земаљски анђели, чувари поља – свете роде...“

У првим деловима књиге нема драматизације, оштрих судара, бола и патње. Преовлађује атмосфера бајковитости, чаробности, где је све невоље лако одагнати, као торнадом – бакином молитвом. Назив града „Городок“ звучи деѝе нежно, иако му је то прави назив. Овде се ништа страшно не може догодити – „Нема туге, ни патње, ни злобе...“

Неколико песама посвећено је Санкт Петербургу. Овај град делује разнолико и није тако једнозначан као сеоски крајеви. Неочекивано се бацају у очи пажљивом аутору и неугледни знакови, попут реклама на асфалту,

а знак Петербурга није снежно бела зима, већ „лед сиви са сољу“.

Али поред сећања на конкретна места, географске тачке, песникињина мисао се окреће и судбини велике Русије. Будућност земље је нејасна, садашњост је забрињавајућа и немирна. У овим песмама нема неутемељеног оптимизма, али има наде. Песма „Извори“ слави руске светиње која се чувају до данас – света врела, мошти, чудотворне иконе.

Могла би да остане само још једна оптимистична химна, ако не и закључна: „Руска слобода, понизно послушна Богу, дуго трпи. Чаша је стрпљења пуна.“ Текст се одмах преводи у други регистар – пољубљано очекивање, „стабилност“ се чини илузорном, чаша ће се преплавити, обећавајући скорије катаклизме...

У контексту руске теме, хтео бих да истакнем песму „Станице“. Можда су духом руских старих железничких станица испуњена и села и градови-вароши великих пространстава Русије. Ово је тиха отаџбина. Опевао ју је Н. Рубцов, она и даље живи у срцима и душама непристрасних и добрих људи.

*Бунари нису зајечаћени,
Кайије широм ойворене.*

Ова тема има дугу традицију у руској лирици. Ауторка храбро уводи парафразу познате Тјугчеове песме о „сиромашним селима“ које посећује Цар Небески:

*О, сѣтанице свѣше Русије –
Склонийше вечийо самоѡ Хрисѣа!*

При општој просветљености и преовлађујућег блаженства уметничког света Н. Совјетне, у њему постоји

и место за патње. Емоционално засићен одломак књиге „Наши вољени са белим јатима“ – реквијем су за преминуле вољене особе, рођаке, као и за оне који су погинули у катастрофама савремене Русије. „Растанци заувек... опраштања... губици...“ Циклус песама је испуњен тугом због губитка драгих особа, одликује га суздржани, скривени бол и надање састанку изван земаљског постојања.

*Више не дане, већ месеце бројим
Расцанци бесцешедни, ѿрајни.
Где си ѿи сад? Не ѿродирем у ѿајну...
Ти си без мене.
Али ја сам увек са ѿобом!*

...
*Научила сам безвучно да ѿлачем –
Без јецаја и без нарицања...*

Оваква патња је по пореклу дубоко народна. Руска жена прихвата патњу. Без вере у бесмртност душе вољене особе, била би неподношљива:

*...Но, скривене су сцешенице
У свеј друкчији, недосцуйан.*

Међу знаменитим личностима којима су посвећене песме Наталије Совјетне, Петербуржани ће с радошћу дочекати име протојереја Василија Лесњака – који је многим постао помоћник, саветник, духовни отац, укључујући и ауторку ових стихова.

И још једна тема која се, можда, не појављује често, али је веома важна. Ради се о стихији зла. Играње са злом, поремећаји вредности, нажалост, карактеристични су за светску и руску поезију, читава плејада блиставих талената „Сребрног доба“ очарана је злом. Емоције протеста,

гнева су ретке за објављену књигу Н. Совјетне, али ако се појаве, онда погађају тачно у мету. Зло је лишено романтике, верникова душа одмах разазнаје његов истински облик – као што је сведочио Преподобни Серафим, „бесови гнусни.“ Своје рачуне са силама зла хришћанка-песникиња своди у песми „О, роде мрски, прљавштино и блуде плодећи!“ Тако се обнажује истински облик зла: „лажљивих трикова обмана“, клевете, лукавства, подстицај чеда на „црне преваре“. Знамо, да ће отац лажи на крају времена бити бачен у ватрени пакао, и као предвиђање тог догађаја, песникиња се заклиње: „Па гини! Врати се у трбух пакла! <...> Изгори, лукавство таме, у ватри изласка сунца!“ И позива у помоћ Љубав, Верност, небеску Истину.

Те вредности опомињу, воде, чувају поетско перо Наталије Совјетне. Нова књига лирике поклања читаоцу сусрет с ведром, чистом и целомудреном душом, отвара прозор у свет испуњен правим бојама, сликама, дубоким значењима. Пожелећемо ауторки нова достигнућа и надахнућа одозго, без којих је истинска креативност немогућа.

Алексеј Љубомудров
доктор филолошких наука,
професор и књижевник

ПОСВЕЋУЈЕМ СВОМ ЗАВИЧАЈУ

Ауторка збирка

ИМАЛА САМ СЕЛО

ПОДРАНДА

*Сећању на село Подранда, које су фашисти сјалили
у новембру 1942. године, заједно са сјановницима.*

Рејон Городока, Вишејска обласћ (Север Белорусије)

У широком пољу ветар траву глади –
Чуди се: да л' плаче ил' Христу благодари?

Тридесет пет имања земља је ту хранила,
Стотине усана шапта: „Драга!“ – „Моја мила!“

Стотине руку се љуљало у дрвеној колиби -
Били су некада људи! – У небо су одлетели...

Кроз хладну ватру пробија зелен-сила,
Заборавило поље траву, што се косила.

Помрачило се тугом: у пламену замаси! –
Распршили су пепео црни снег-наноси.

У широком пољу ветар траву глади –
Плаче ли то неко ил' Христу благодари?

*Сећању на Евдокију Федоровну
(Федошовну) Кузњецову, моју баку*

Снегом засузило, с неба закишило –
Земљица се воде нагутала.
На песку је као у мочвари, мокро,
Мочваром се језера разлила.

Гола је шума у влази до колена.
Ујутро се леди површина.
Међу селима оживелим сенкама –
К'о да живи нека душа родна...

Боса, како се ходило из давнина,
Босонога чување лепоте,
Ишла је девојка бодљикавом стазом
На јутрење, у храм поред реке.

Ишла је журно, беше то дан васкршњи –
Васкрсење славити се мора!
Беле су јој ноге постале румене,
Као зимска хладна праскозора.

...Тако босонога та девојка ипак
Ципеле је решила чувати.
Како је ту она девојчици слична!
Јаке ли су светоздане нити!

Још јуче је снегова било,
Ал' ноћу су сипале кише –
Брдо пегаво оголило,
И баште поцрниле наше.

У косматим крунама – клика,
Па са свих страна звони: „Фију!“
И жабица дружина мала,
Очице своје котрљају.

У песку дечачић лопатом
Пресеца белоснежну блузу.
Он просипа преко ограде
Ведарцетом ту зимску сузу.

Са ума сићи од нежности –
Од јаке мајске травнатости,
Од шуме зелене свежине,
И измаглице изнад реке!

Изнемогла сам од слабости:
Где сместити ову лепоту
У душу,
 бежећи од злости
Греха, што вуку у слепоту?

Неко ће пажљиво и фино
(Коме је поглед с небеса дат)
У ниши душе,
 злу незнане
Да свету испусти благодат!

17 маја 2019.
Минск – Городок

БУЂЕЊЕ

Мелодијом зеленог клавира
Без стазе-пута дође пролеће,
Да озвучи за април изласка
Даљине млађане сијајуће;

Да се буди поље у то време
К'о новорођено мокро јагње,
И при освитку бистре очице
Упијаше небо јарко, сиње.

Одједном сунце у воду склизну,
И обасу земљу цветом жутим.
Дрхте крстови на древном храму
Подуширу свод над земљом, слутим.

АЛИЛУЈА

На површ воде спусти се магла тихо,
Схватила небеса, помешала с реком,
У њој растворила дах земље, благодат
Излазећег сунца с најнежнијом зором...

Дирнух воду тихо ја ватреном руком,
Одазва се она прсте ми љубећи,
Грлила, милила валом младим, живим,
Душа моје рече „Алилуја!“ шаптећи.

Опрашта се јул ружичастих образа,
Дисањем се меденим грејући,
Заборавих већ сипање приговора
Кише хладне без краја лијући.

Чија је кривица – ветар ледом припит,
Љутња неба, што оштри град сеје?
И сад, к'о раније шапућу раките
И зимнице земаљске кључић зре...

Опрашта се јул – као да био није.
Шта је месец? Врте се године!
За све је довољно изнедрио хлеба,
Њему киша поткрепљује оде!

28. јула 2017.

Јабука је скоро нага.
Од врућине изнемогла,
Скида одежду наш засад...
Августовски је листопад!

Траве остале без сока –
Радости – опоре суше –
Плодови постали риђи,
Јесењим ватрама гуше.

Где би пруд – сад црни суша.
Шљиве меке, вену крушке.
Сув је ветар овоме рад –
Шушти под стопом листопад.

У ноћи је земље радост –
Тишина, молитва и хлад...
Као и пре једног века –
Спас... Успеније... Звездопад.

Ах, слатке крушке, слатке –
Уживајте – не жалите!
Дневна је срећа варљива:
Уз срећу увек патите.

Час сунце, час облак гневни,
Час тишина, час – ураган...
Само трен (ил` само трептај!)
За живот и смрт нам је дан.

Берите те крушке слатке!
Вратиће се мај-чаробњак,
Башту мотиком чарати –
Дај Боже, плод ће бити јак!

25. мај 2017.
Городок

ЈЕСЕН ЖУТООКА

Оштра, бескрајна риђа трска,
Риђе пољане, риђи брегови!
Земљу злати јесен жутоока,
Да још трен сивило не ушлови.

Новембар кишан, хладан и тужан,
У шуми мокрој риђе траве жар!
Не вреди златно, не плаши сиво, –
Пламен топлим носем дира у длан.

15. новембар 2018.

Воз „Брест – Санкт Петербург“

НАПУШТЕНА КУЋА

Набрекли су прозори куће,
Отањио се одавно кров,
На трему познатом покретом
Од домаћина нема никог.

Постеље трава обложила.
Прекривен копривом глухи зид
Подупире ограда трула
Да чува пустотне куће стид.

Осуђена кућица слепо
На пут погледа тугаљива,
И с плодовима стоји смешно
Поред капије седа шљива.

Око грађе срушене колибе –
Као крај гроба верни пас,
Што од туге заборави на се` –
Тужна башта је служила.

Под плодом се дрвеће грбило,
Стењући, гране ломило,
Ко горки плач њихов удовин зов
Зрелом се јабуком котрљао...

У очима – ни сузе, ни молбе,
И већ је напољу, дословно, све...
Заувек бих давно оделетела,
Ал куда да побегнем од судбе?
И дрхти моја старачка рука,
Осушила сам се, к`о раж зрела.
Тешка ми је и везица лука –
Главица наједрала и бела.

„Купите домаћег белог лука!“ –
Не моле уста стегнута чврсто.
А ноге слабе попут памука, –
Још би мало да задрже место...
И тако протиче људска река,
Око мене – гужва једнолична.
И бели се гомилица лука
У тами прелаза престоничног.

Светао је лук, као од звезда!
Стаде пролазник, као укопан.
„Да не зафали!..“ – као у трену...
- Мени све! –
(Иако не треба му.)

6. октобра 2019.
Минск - Витепск

МОЈ СУНЧАНО-БАРШУНАСТИ КРАЈ

МОЈ ГОРОДОК

Вративши се из великих градова,
У гостопримству улица уживам,
Мелодијом познатих гласова,
Небеским светлом родна лица дирам...
Најмилији, блиставо-тихи граде –
Мој Городок!
О, како си срцу драг!

Овде можеш прозоре широм отворити,
Са славујем певати, без фонограма,
И само овде благословиће мој пут
И заштитити од невоља света мама.
Журим у сусрет к њој очињим стопама –
Да нас не раздвоје ни дани, ни ноћи!

А у кућу, кружећи, лети јабуке цвет.
Цвркуће по гранама познаник стари.
И као да није ни било прошлости –
Моћни су над душом детињства чари...
О, како си ти вољен и срцу драг,
Мој Городок, најбољи на свету град!

29. маја 2009 – 13 фебруара 2019.
Городок

МАСЛЕНИЦА

О, колико снега!
То је, браћо, наше!
У лонцу се дими од киселог купуса,
Кромпир горак у тањиру, с врха жуто масло –
Топи се, котрља као ледена суза.

На плавом прозору сунце моли у кућу,
И њега у тигањ, у пећ хвата домаћица,
А са жара – на сто!
Врела сунчана палачинка
У центру важно лежи,
Права госпођа је то...

- Ах, какво време! Затвори брже врата! –
Чујем бакин глас, глас детињства, и верујем,
Да се оно вратило – на кров сметовима,
У двориште – врашцима, и мачком-луталицом,
И псом крај колибе, и кокодакањем кокошке...
- Куда толико луташ? –
Капут! Чизме! Санке!

ТОПЛОТА

Године се играју жмурке –
Неуловљиве, беже, беже
Без сна, одмора, освртања,
Враћају стреле: „Ту сам!“, реже.

Мрвећи се на ситне трене,
У трептају прођу-прозвижде,
Тад стигну у тежак камен-пут,
Ил` у разигране мачиће...

Иако се збунило лето,
Нередом у сату небеском...
Топло ми је! Сунцем згрејана
Ја сам, јер је мајка ту са мном!

27. јуна 2014.

МАГЛА

Прождрљива магла жваће снег,
Легла к земљи уснама меким,
С кишама лед к`о со лизала,
Дими се у травама жутиим.

Кружи пољем, вије над реком,
Шири се, плива путем пустим...
- Гори зима! – рече ми мој син. –
Идем до кола ватрогасних!

У МАРТУ

Растужило се мартовско небо –
Набујава снежним сузама.
Облаци ниски, к`о у очају,
Висе над прозрaчним шумама,
Као да траже неку наредбу
Међ` брезама и боровима.
У пољима озеблим и страним
Моле за милост ил опроштај.

Немој да тужиш, небо сирото,
К земљи приђи влажним образом,
Не дари јој снег, већ време кише –
Сто сунаца родиће једном,
Сто различака неба звезданог,
Појавиће се на лугу цветном,
И топло ће се излити злато –
К`о Божји свет насушни тајном.

26. април 2019.
Витепск - Минск

ВАСКРШЊИ АПРИЛ

Водни талог снега већ је отишао.
Пролећни плам плива на априлском правцу,
Пахуљица зелена лако је дирнула
Набреклу од сока пробуђену земљу.

Травка свака и сваки првоцвет,
Као на длану је!
Види и безвиди –
Април ваздушни, сунчано-прозрачни,
Вечног живота у себи чува тајну.

Смрзнула се загонетна, као непокретна –
Скривена до краја у њему злато-руда
Васкршњег Божанског чуда:
Христос воскрес! –
Душа је неуништива.

14. април 2019.
Городок – Псков

МОЈА ДРАГА ЗЕМЉИЦА

Моја драга земљица,
Језерско-небески крај,
Шумском лепотом тихом
У сећање урастај!

Брда, хумке, равнице,
Сплетене стазе, путе,
И куће, и град родни
Городок – назив прости...

Моја драга земљица
Сунчано-баршунаст крај!
У срце танком брезом
Вековечно урастај.

Твој бели цвет у мају
И свежина лугова
Моји постају снови
Нежна песма без слова.

Моја драга земљица,
Радосни, ведри мој крај,
Златогласом ми звонким
Љубав у душу урастај!

16. мај 2019.
Витепск – Минск

Иза прозора нема снега..
Само, чини се, у огртачу звезданом
Неко је ноћу улицама овим лутао
И пером гушчјим шарао по асфалту голом
Ледене шаре – загонетни свет...

Украсио је трен, по паркингу осликао
Знаке тајне сакрио у лишћу опалом...
- Прими писамце! – кличу сенице с калине,
И нечујно децембар ступа земљом...

Тихо је, тихо около, спи безгласна хладноћа,
Изненађене птице међ` гранама вијугају,
Месечево светло млеко забелело баре крај пута –
Сутра ће међаве сувим уснама да завијају!

Бодљикав снег измученој земљи
Као појас за спасавање је, ипак.
Топлије је, чак, што је снег бељи.
Светлије нег` љубав – побеђен страх.

У снегу и ноћи слаби магла,
У хладу је јаче радост-сунце!
Ох, зимице, мразем душу ми греј
Светлочудом зари до дна срце!

12. јануар 2018.

Снег бива спорији и тиши –
Ни струје међаве, ни ветра,
Можеш ли звезду плашљивицу
Уплашити иза облака.

Устрептаће немирни врабац,
Снегу се чудити: „То си ти?“
И граном из брезине крошње
Зрнца-прашину ће отрести.

А пахуљица у златној кочији,
Као у срећи бајковитој,
И празнично димном светлошћу
Заискриће над свитим венцом.

Кружиће маште, као чуда,
Годину претрчава нови...
Пожели жељу и постаће
Стварност, док изгоре снегови!

21. децембар 2018.
Воз „Санкт Петербург – Брест“

Унуци Полини

Дан бео-бео – дивно се снег расипа!
Свуда је он, где год бациш поглед.
Чини се да тренут, уморан од трке,
Смрзлој тиши много се радује.

И чини се, да је узбуђењем рањен
Минут непокретан – замире мир...
А уздах трепери у гркљану птицом –
Тако нежно звучи земни ефир!

...Док су у сну јануарском шума и поље
Рођењем – чудом! – у светлу зимском
Избио је живот: нада наша – Поља,
Знаком пролећа – најлепшим знаком!

11. јануар 2017.

ГОРОДОК

Городок, мој град светли –
Детињства нежни дани!
К`о и пре, љубазан си –
Дом велики, рођени!

К`о по крви – свака је брат:
Неоткључан добровид!
Низ улицу равни строј
Низом сећања стоји...

Городок, мој град светли –
Бео – и у ноћни час!
Вешто, чипкане, везе
Петлове – снег, мајстор наш.

Од платна кроји плећа,
Под ногама – нежни пух...
Непорочно млад, вечан
Бели, бели родни дух!

Добри детлић, друг дрвени,
На бору заснеженом,
У белој висини поднебесној
О чему знак дајеш мени?

Шта те брине, птицо громка,
У бору тихо-бајковитом?
У непокретном – ни третутка,
Ни ветрића ујутро!

Време царствено замрзнуто,
Куцај или дувај у рог,
Ил` кукуричи, к`о тај љубоморни
Постојани златни петао.

Свет у сну...
Неће задрхтати само
Одједном под птицом бор,
Одрониће се снег, –
Уздахнути, застењати,
Тишина ће оживети...

14. фебруар 2018.

Кћерки Свейлани

Отплесала мећава,
Пронела се над доловима-шумама.
Као измучена звер,
Исцрпљена, поклопљена снеговима.

Ни стазе, ни путева,
Само лисичји трагови на пољани.
Ни сеница, ни сврака –
Само рани зраци птицама скривени.

После магле – светлопад!
Саткан ваздух од блиставих искрица.
Срећан рад, срећан човек,
До појаса у сијању пахуљица.

Муње су биле јуче,
А данас – земаљско блаженство!
К`о да играју жмурке
Међ`тмом и светло-савршенством.

8. март 2018.

МАМИ

Где год да ме живот одведе,
Са мном је мама!
Чак и ако нисам у праву,
Подржаће мама.
Где год у машти да мисао крене,
Сусретнем маму:
– Усуди се, веруј, за мене држи –
Томе служи мама.
Кад зовеш у глувонемој ноћи
Чуће мама...

Рођена моја, само не ћути –
Зови ме, мама!
Каква је срећа сваки дан чути
Твој глас, мама...
Не дозволи, Господе, туге сен
У маминим очима!

20. фебруар 2020.
Санкт Петербург

Озебле
Крај пећи грејем ноге,
Ватра пева о нечему својем,
Мјауче мачак – мелодију води...
Тако поздравља мамин добри дом.

И поздравља сећање о добром:
О сунчевим далеким светлим данима,
Мојој родбини, укусу тог кромпира,
Што се пече у жару угља.

Ставићу дрва.
Душом се загрејати,
Листајући мамин стари албум.
И одједном видећу: дрема на фотељи старој
Бака Дусја са лепим мачком.

Овде је дух столећа прошлог, родног,
И са зида, као раније, гледа деда...
Али постао је краћи мој пут до прага,
И мале мене
ту више нема.

11. фебруар 2020.
град Городок

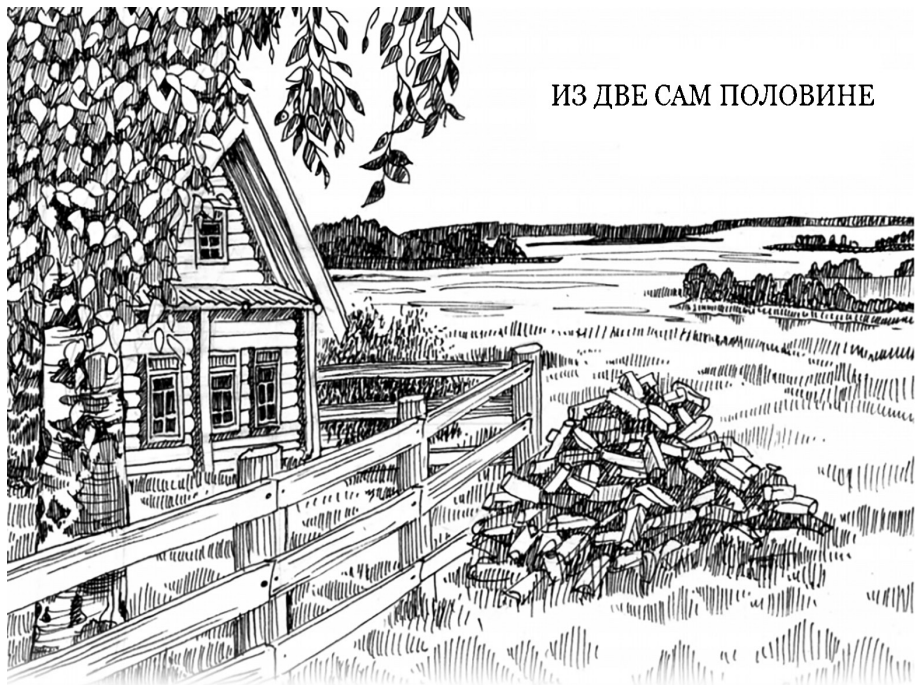
ЦВЕТ НА МРАЗУ

Грубо с кореном бачен
Гераније цвет на мраз...
Самцит у борби с тугом
Мирно носи тешки тас:

Да вене, баџи жена,
Поли леденом водом, –
А он – вруће ил` хладно,
Сија руменом звездом...

Цвет непризнат, одбачен,
Бачен у снег умрети,
Црвени тако верно:
Опет ће га узети?!

ИЗ ДВЕ САМ ПОЛОВИНЕ

ПОРЕКЛО

Између Русије Велике и Мале,
У крају светлозарне земље,
Реком ледничком, замрзнутом
Преци моји рађали су се.

У њима је тајна наследног кода
И веза из древних времена.
Рођачка крв словенских народа
Можда и далеких племена.

Листове породичног дрвета
По свету је живот развејао.
Са Балтичког мора мелодије
У мотив успаванки уплео.

Поларног Севера пећине
Чврстом хладноћом надарио –
Тако идеш до краја пута!
Вером си зоре озарио!

Река Неве и Фонтанке ток,
И храмова забринути зов...
Град Петра стаде надахнуће!
Он је друг, и учитељ, и кров.

Између Русије Велике и Мале
Гнезда су мојих предака била.
Изнад Беле Русије сам узлетела,
У Русији – крила окрепила!

19. новембар 2016.

ДИСАЊЕ СИ МОЈЕ

Тобом дишем, Петербурже!
Засипаш ме стиховима,
К`о слог божанствен и снажан –
Строк ти рођен синовима.

Мирис Русије, времена,
До бола је, крика родни!
Листам столеће уназад,
Ал` нестајем у лавини.

Жар тих невидљивих дана
И душу и кожу пали...
Знам, међу хиљаду сени,
Неки су и мени равни.

Сродни смо ти од давнина,
Шкропљени Балтичком водом.
Дисање си моје, граде,
Под руским светим небосводом!

11. новембар 2017.

НА ПРОСПЕКТУ ВЕТЕРАНА

Много званих, много званих —
Мало изабраних...
На Проспекту Ветерана —
Са болом смрзнутих.
На проспекту су станице —
Знакови подвига,
Имена — руске кованице! —
Љоња Голиков,
Фјодор Бурцев, Саша Герман —
Чудо су војници!
Не рачунајући Роду верне,
И снагом смерне...
Сељака, војника, у камену
Част је презиме.
Биће вечно младе
У прошлости
Девојка мила
Зина, Зиночка Портнова,
Данас — улице назив...
Деца века огњенога
Неће се заборавити!
На Проспекту Ветерана
У смоли су вишње...
Знајте, не лечи време ране
Ни ратно сећање.

2016.
Санкт Петербург

Чај са ледом, лимунада, вода...
Камени угаљ и асфалт ужарен...
Град је, буквално, к'о тигањ,
Сунце пржи – па буди скривен!

Полунесвест... Полустењ...
Полутама... Полуобнаженост...
Чудом последњих времена
Зри у души напрегнутост.

Град
северни
ужарени!
На небу бој?
Или нам у душама?
Чуј! Киши...
Ево капљи звона.
Пронеће се
пресушити
неће!

23. јун 2019.
Санкт Петербург

СТАНИЦЕ

На далеким руским станицама
И данас је, к`о и пре века, –
Дух првосаздан, провинцијски
Мирно у кућама старим чека.

Бунари нису запечаћени,
Капије широм отворене,
Скромне земље синови-борци
Не престају слушати дроздове...

Можда је овде био Месија?
Истина без украса – иста.
О, станице свете Русије –
Склониште вечито самог Христа!

23. април 2017.

БИЛО-СЕЛО

*Моје гра̄о село,
Нема̄ ње више, а њи си све.*

Назив књиге Игора Григорјева.
Ситовичи

Вретено мрмља – пробудило се.
Хвала, рођено, за милост!
Прозвучи нам старинским напевом,
Које створише на брегу левом,
Где је село некад звонило,
Туговало, молило се, певало.
А у јутарњој тишини се чуло,
Како звони Гришин наковањ.

Сито – Ситовичи...
Било-село
столећа тренут процедило:
Ни кућа, ни душе, у шушљинама само
Вепрови утабали стазе,

У двориштима јате се брезе
И снегови. Промрзлине земљом...
Али мрмља Вретено: „Живећемо!“ –
Док је сећање људима даровано.

26. март̄ 2018.

ЖЕГА

Жарко је, ој, жарко!
Без воље слободне све се гуши,
Сунце обамрлу земљу суши,
Мучи жега, пече – живота нема!
Причекај-чекај, – бар кап с неба киши!

Загорело поље, опрашњавило,
Ударили буком, руском силом
Звона, ко пчеле на саћу:
– Хеј! Пузи, дими се жар над мочваром!

Жарко је, ој, жарко!
Пакао овај не траје дан,
Разгорева ватра – није за шалу.
Не чекај више, Русијо, пробуди се!
Не водом... Сузама лиј –
Плачи, покај се!

МИХАЈЛОВДАН

Пред зиму земља полунага,
Сабласна, једва покривена:
Хладни месец – сирома снегом,
Изледела међавна сита.

Не сипа с неба рој пахуља,
Прети ли ноћ бедом... ил` сањаш?
Час гуди, плаши завијањем,
Кружи к` о сенка, к` о бездна чађ.

Облаци црни звезде гуше,
Кроз зид мрачни одмах ступа тма...
У Храму над Светим Причешћем
Сву ноћ молитву Време чита.

Пре иконама свеће горе,
Ваздух обасјан песмом – чуда!
На крилу белом душе у Рај
Лете, а снег је дан – отуда!

20-21. новембар 2018.

Вечерње богослужење у храму
Рођења Јована Претече, село
Јуке, Лењинградска област

МОТИВ

Унуку Саши

А, зато се дан децембарски смеје,
Не снегом – обучен зеленом травом!
И, ко априлско, задиркује сунце.
Ни леда – свијена магла над реком.

Децембарски дан пролећем засићен!
Птице ликују, престале мећаве,
У час предодређен, тајном завијен,
Мотиви рођења нек` над светом лије!

12. децембар 2015.
Санкт Петербург

БЛАГОВЕСТ

Фебруар говорљиви –
Звонар у роси белој,
Песник на почетку пролећа –
Рецитативом
Међаву је украсио
Звонким плавим мотивом.
Он је звона неба
Ветровима одушевљења
Љуљао над хладном земљом,
Гомилама снега –
Дуг из давнина –
Враћајући с каматом.
Мразним дрхтањем
И чудо-громовима
Благу је носио вест
И узнемиравао звоном,
У храму – молитвом:
– Русијо света! Русијо!
– Овде сам!

КО САМ БЕЗ ТЕБЕ ЈА

Ко сам без тебе ја,
Отаџбино моја –
Света Русијо од краја до краја?
Русија је храбра земља,
И Белорусија – светлије не знам.

Ко сам без тебе ја,
мој матерњи језику?
Твој глас сећања, разума, песма!
Незаменљив је звонки златник,
Реч руска!
И белоруски – за оба има места.

Ко сам без тебе ја,
мој рођени народе?
Радник, певач, тврди орах!
Непријатеље брига ће снаћи,
Ако уђу у башту због наше репе.

Ко сам без тебе ја,
православна душо –
Смирења кћери и свих љубави осново?
Крстом и вером грехе своје рушиш,
У Русији си ти – слична Јову.

Ко сам без тебе ја?

МАГЛОВИТИ ПУТ

*„Бива ӣако: у јулу знојном
Бреза оӣиушӣа жӯӣи лис̄ӣ...“*

Игор Григорјев

Септембар нетакнут мразом,
Хладан и прозрачно чист.
Долу се клањају лозе.
Небо – као аметист.

Ал` чуј! – лист напусти грану.
Пред ноге паде к`о зрак,
Као жуто ватрени зрак,
К земљи брижљивој пану...

Магловити пут – је л` близу?
Киша пада у поздрав!
Са брезе одлеће лишће,
Ко уздаси, отпоздрав.

Иако још бесни зелен,
Лети душа с листовима,
Лети у неуздражају,
У слепим претпоставкама...

СУМРАЦИ ПЛАВИ

Лугају по снегу к`о коледе,
Безвучна молитва света,
Чаробни сумраци зимски –
И небеске ризе

до пета!

А шума – са плавим дрвећем...
И ваздуха плаветнило,
Из чудо-тренута саткана
Божиха Божанственог.

Од тајне Звезде до Крштења
Очекује душа чудеса:
У сијању Богојављења
Спустиће се голуб с небеса.

Лед ће се стопити аметистов,
Крст свети воду узбуркати –
По плавом

ногама пречистим
Господ ће оваплоћен проћи.

А сада по снегу, к`о коледе,
Безвучна молитва света,
Јануарски сумраци зимски –
И небеске ризе до пета.

20. јануар 2019.

Јуке, Лењинградска област

НАШИ ВОЉЕНИ
С БЕЛИМ ЈАТИМА

БАКИ МОЈОЈ

Драги мој човече с тужним очима,
Налик на маму милим цртама,
Ове године равнате дугим летима:
Мама-бака иде – а ти, ко да си с нама.

...Љутио се фебруар, међаве ликовале.
Отишла си, узнела се у небеске даљине!
Снежне су стопе по трагу ти вијугале,
Зимски дан одајући, пут су ти ледиле.

Данас – дивна топлина: живну висIBAба одједном,
Замела се без ваздуха белином снежном.
Кажу, да ће процветати и суво дрво –
Али насупрот је данас све ово.
Само је поглед твој – као раније.

Умива се туга чистим кишама.
Птица прска по води белим крилима.
Тихо на мене гледа месечевим ноћима
Непрегледна даљина... са тужним очима.

2. фебруар 2020.
Витепск-Городок

ТАТИ

Меко је иње дирнуло труло лишће.
Твој изглед духа сећање моје брине.
Постаде лако, што се чинило тешким,
Зимска је магла спрала речи немиле...

К`о срећна птица одлетех ја у зору,
Твоје снажне руке биле су ми крила.
Кад затворим очи – опет с ветровима,
К`о у детињству над земљом бих лебдила!

Данас ми недостају те нежне руке,
Иако су унуци одрасли твоји.
Ти пливаш све даље у незнане даљи.
А незнање више од свих мука мори.

Одлазиш, ал` и даље остајеш са мном,
Чак и када дуго не долазиш у сан.
Лежеш ми на капке нечеканим снегом
Пролећем покуцаш, иако је зима...

29-30. јануара 2020.
град Минск

БОГОЈАВЉЕНСКИ СНОВИ

„Ох, како се у глави врши, Како се у глави врши...“

– Песма „Три валцера“, речи Л. Давидовича, В. Драгунског

Још је тма, ал` пројаснила се ноћ.
Заобишла је ноћне чуваре,
Појавио си се нечекано
У земним бригама да помогнеш.

Осмех! Око сија! Снага руку!
Опет те видим, опет те грлим
И баш ништа ја још увек не знам
О несносној растанка горчини.

...Ја у школској сукњи. Бела крагна.
Журим дугим, ходницима бучним.
Разредни гледа погледом строгим:
Закаснила си! Дневник припреми!

...На голом, непробуђеном грму
За тренут је цвећем засијала
Гола грана (к`о да је нада мном),
Добар знак, да добре вести чекам!

...Одједном летњи зној, плаво небо!
Белина власи још се не јави.
Ти си поред мене, чујем ти глас,
Чини ми се, врти се у глави!

19. јануар 2020, Јуке – Городок

ЗАЉУЉАЛО СЕ НЕБО

*У сећање на сцѐрадале ѓри ексцлозији у
Минском мейѐроу 11. аѓрила 2011. ѓодине*

Заљуљало се небо,
подигла се земља,
Размахнуо се у плаветнилу ждраловски крик,
Гуши јаук:
– Мајко моја!
Дави туга:
– Где је мој дечак – син?!

Само прашина и камен, само угаљ и дим.
Јеца, јеца ваздух гласом рођеним.
Узнела се молитва Спаситељу у крви,
А није долетела: – Дете, живи-и-и!

Закружиле су птице по небу над метроом,
Разли се по свету патња горких сахрана.
Колико јада беше! Било је и прошло...
Кроз све границе, без икаквих виза.
Богу – Божије.
Тихо!
У свету живот куца...

*У сећање на жр̄и́ве ѿжара
у Тржном цент̄ру у Кемерову
„Зимска вишња“ 25. марта 2018. године*

Узнело се коврцаво дрвце –
Не цвета, већ снегом у лице удара!
Сече машту у крви оштар лед.
Вијуга, вијуга пепео с` висина...

Што ниси на време одрасло, за будућност?
Зимских јагода је горак, горак сок!
Вишње у међави не цветају,
Уместо цвета – црни снегови падају.

Вијуга пепео, утире пут.
Споља је дим – ни гледати, ни дисати.
У живот затворена врата – нема места!
Само светлост у даљини...
То је светлост Небеса.

28. марта 2018.

*Песнику и райнику
Иџору Николајевичу Гриџорјеву
(17.8.1923.-16.1.1996.)*

Као некад, дошао јануар,
Заглухла бука путева у сметовима густим,
Кратак дан у рашивеним чизмама руским
Давнашњом мелодијом звучи:

Звоном звона и сестринском песмом,
Међавним завијањем жалосним,
Смехом детињства, врхом смрзлих рукавица,
Уздасима заљубљених девојака младих...

Тоне град у белим расипањима
Искрама пахуља нанизаних,
Пали искошене фењере
Жаром половина месечевих.

У сумрак тајно-јорговански
Летња је башта скривена у снегу –
Алејама лутају генија сени,
Са 21. веком неупознани...

*16. јануар 2016.
Санкт Петербург*

БИЉЕ

*Дијани (Дарији) Васиљевној Григорјевој
(27.6.1933. – 13.4.2019.)*

Заструјаће траве летом,
Таласи ће зашумети –
Дивим им се лепоти
И слаткој, дивљој ароми!
У зелену ћу пучину,
Босонога заронити,
Раширићу руке широм,
И пољу се предати!
Вију се трази јарке боје,
Чудно прозрачни и лаки,
К`о виле из дечје бајке
Крхких жита класеви.
Шта то шаћу задивљено,
И злате се нада мном...
И лептир новорођени –
Елф је ливади овој,
Испарио у плавилиу.
Мада позива цветовима –
У светлој висини се
Растворио!
Хладовину
Биља шушкавог, живог,
Крај себе опет осећам –
Пијем ужитак скробан
Отацбино, твојих ливада!

Сад ћу век вековати сама.
Наш дом из бајке је порушен.
Не журиш више на вечеру,
Нећеш ширити врата више.

Недостајеш много, мили мој!
У сусрет бих ти појурила!
Но, скривене су степенице
У свет друкчији, недоступан.

18. децембар 2018.

Само да уловим погледом,
Да будем упоредо с тобом.
Да постанем твојим уздахом,
Обучем меком маховином,
Да се не пролијем у крви...

Само да вратим тренутке –
И додире твоје руке.
Не говори, не брине –
Све ћу на лицу прочитати,
Само да те опет видим!

9. новембар 2017.

ПОСЛЕ ДВЕ ГОДИНЕ

У мушкарцима седим које срећем
Тражим тебе.
Али губи се твој лик у погледу туђем,
Чуда губе...
За тобом трчим, као на јави:
– Не одлази! –
Вичем, шапћем, молим, зовем...
Само ветар гуди.
Опет чујем глас у болној тишини –
Све је ближе он!
Прилазиш ближе, рођени, грлиш ме,
Али сан је то.

15. јун 2018.

ЛЕГУРА

Брезе хаља у закрпама,
Обала сунчана, стрма је ту,
Дворци и старинске кућице
К`о да се над реком умивају.

Она носи стабла права,
Пливају шуме и небеса,
И птице јуре међ` њима,
Звук се утапа птичјег гласа.

Тону ноге у приобаљу,
Тренуци плету животне мреже...
О, свете, прелепи и јадни,
Чврстине држиш и равнотеже!

Тако соком прскају пролећа
И четвртаст борова врт –
У једној су реци,
К`о живот и смрт.

По гололеду после месечне ноћи,
Кише од суза, дрхтања мразног
Да од бола бежим – немам више моћи! –
К`о дух судија, виђења прошлог.

Пропало је јуче. Не оправдавај се.
Само пали очи тугаљив дим.
Жар опроштајни жуди за побратимством
Са дисањем јесењим, ал` живим.

Изгореће, угасиће се та јесен,
И немоћна суза пресахнуће,
Неба плаветнило постаће јасније...
Све друго је, просто, немогуће.

23. октобар 2016.

О АУТОРКИ

Наталија Викторовна Совјетна (рус. Наталья Викторовна Советная) је кандидат (PhD) психологије, песникиња, прозаик, публицисткиња, књижевна критичарка. Аутор је 13 књига поезије, прозе, публицистике, које су објављиване у Русији и Белорусији, а у том броју и: „Цвет на мразу“ («Цветок на морозе», 2006), „У потрази за благом“ («В поиске сокровища», 2008), „Иза краја света“ («За краем света», 2010), „Тајна руског Цара“ («Тайна русского Царя», 2010), „Два поклона“ («Два поклона»,

2015), „Видети ветар“ («Увидеть ветер», 2014), „Струк траве“ («Пучок травы», 2015), „Венчићи златни“ («Венчики золотые», 2016), „На земаљском чираку“ («На земном подсвечнике», 2016), „Једна судба“ («Одна судьба», 2018), „Погађај вољивим срцем“ («Угађывай любящим сердцем», 2019), „У крају светлом обасјане земље“ («В краю светозарной земли», 2020).

Многе песме Наталије Совјетне су преведене на белоруски, украјински и енглески језик. На основу поетских и публицистичких радова лексикограф А.П. Бесперстих је саставио три речника епитета (2016, 2018, 2019).

Победница је и лауреат републичких, сверуских и међународних књижевних конкурса. Добитница је бројних награда, као и медаља: „Василије Шукшин“ (2014), „За велики допринос књижевности“ (2016), „Песник и ратник Игор Григорјев (1923-1996)“, орден Фонда за мир „За веру и верност“ (Москва, 2016). Сребрни је лауреат Међународног словенског књижевног форума „Златни Витез – 2019“.

Члан је Удружења књижевника Русије, Удружења књижевника Белорусије, Удружења књижевника Савезне државе. Председница је организационог комитета Међународног конкурса лирско-патриотске поезије имена песника и ратника Игора Григорјева (1923-1996) и књижевних читања И. Григорјева у Пушкиновој кући.

БИОГРАФИЈА ПРЕВОДИОЦА

Дајана Лазаревић је рођена 12.03.1993. године у Шапцу. Завршила је основне (2016) и мастер студије (2017) на Филолошком факултету Универзитета у Београду. Члан је Удружења књижевника Белорусије од марта 2019. године. Члан Удружења књижевних преводаца Србије од јуна 2020. године. Пише поезију и прозу и преводи.

У 2017. години објавила је, уз помоћ Амбасаде Белорусије у Београду, збирку поезије „Венац“ белоруског класика Максима Богдановича, коју је превела на српски језик. Са белоруског је још превела и објавила: „Шушкало и његови пријатељи“ Аљеса Карљукевича (2018), „Песничке игре“ Виктора Кажура (2018), „Вишње цветају“ Сергеја Пањизника (2019), „Мелодије ноћи“ Валерија Тургаја (2019), „Уочи Божића“ Марије Богданович (2019), „Пречиста киша“ Марије Кобец (2019), „Извор господара Јелских“ Аљеса Карљукевича (2019), „Крај света“ Аљеса Бадака (2020), „Сунчев зечић“ Светлане Бикове (2020), „Отаџбина срце милује“ Игора Григорјева (2020). Каталог „Српска књижевност у Првом светском рату“, у издању Народне библиотеке Србије, превела је са

српског на белоруски језик (2018), „Мајски цвет“ Бранка Шкорића на руски језик (2019). Превела је и неколико књига са руског језика, чији су аутори из Русије, Јерменије, Таџикистана и Киргистана, збирку песама балканских аутора на енглески језик (2017), као и монодраму и збирку поезије Слободана Станишића на енглески језик (издање ДКЦБ, 2020).

Круне Дајаниног бављења превођењем свакако су: „У сусрет духу – антологија белоруске хришћанске поезије“ (2019) и „Златна птица – белоруске народне бајке“ (2020), а приређивач обеју књига је проф. др Иван А. Чарота.

Добила је велики број књижевних награда у земљи и иностранству, њена дела и преводи су објављивана у бројним часописима и зборницима литерарних радова.

Носилац је похвалнице имена Франциска Скарине, коју је доделио Министар информисања Републике Белорусије А. Карљукевич, за досадашњи допринос на учвршћивању књижевних веза између Белорусије и Србије, 2018. Понела је и Диплому сарадника Књижевног Музеја Јанка Купале у Минску 2018. године. У децембру 2018. године добитница је награде имена Чингиза Ајматова у Минску. У новембру 2019. године добила је награду Удружења књижевних преводаца Црне Горе, за преводаштво са руског и белоруског језика и грамоту Удружења песника „Свежи поглед“ са Неве. У фебруару 2020. године понела је Грамоту Удружења књижевника Белорусије за сарадњу и превођење савремених белоруских писаца на српски језик.

САДРЖАЈ

Предговор: СВЕТЛА ДУША	5
ПОДРАНДА	15
***	16
***	17
***	18
БУЂЕЊЕ	19
АЛИЛУЈА	20
***	21
***	22
***	23
ЈЕСЕН ЖУТООКА	24
НАПУШТЕНА КУЋА	25
***	26
***	27
МОЈ ГОРОДОК	29
МАСЛЕНИЦА	30
ТОПЛОТА	31
МАГЛА	32
У МАРТУ	33
ВАСКРШЊИ АПРИЛ	34

МОЈА ДРАГА ЗЕМЉИЦА	35
***	36
***	37
***	38
***	39
ГОРОДОК	40
***	41
***	42
МАМИ	43
***	44
ЦВЕТ НА МРАЗУ	45
ПОРЕКЛО	47
ДИСАЊЕ СИ МОЈЕ	48
НА ПРОСПЕКТУ ВЕТЕРАНА	49
***	50
СТАНИЦЕ	51
БИЛО-СЕЛО	52
ЖЕГА	53
МИХАЈЛОВДАН	54
МОТИВ	55
БЛАГОВЕСТ	56
КО САМ БЕЗ ТЕБЕ ЈА	57
МАГЛОВИТИ ПУТ	58
СУМРАЦИ ПЛАВИ	59
БАКИ МОЈОЈ	61
ТАТИ	62
БОГОЈАВЉЕНСКИ СНОВИ	63
ЗАЉУЉАЛО СЕ НЕБО	64

***	65
***	66
БИЉЕ	67
***	69
ПОСЛЕ ДВЕ ГОДИНЕ	70
ЛЕГУРА	71
***	72
О АУТОРКИ	73
БИОГРАФИЈА ПРЕВОДИОЦА	75

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

821.161.1-1

821.161.1.09-1 Совјетна Н. В.

СОВЕТНАЯ, Наталья Викторовна, 1973-

На земљи сунцем обасјаној : избор из поезије / Наталија Совјетна ; превела са руског Дајана Лазаревић ; [илустрације Дарија Рибалтович]. - Београд : Everest Media : Међународна културна мрежа „Пројекат Растко“, 2020 (Београд : Skripta internacional). - 79 стр. : илустр. ; 21 cm

Превод дела: На земле заревой / Наталья Советная. - Ауторкина слика. - Тираж 300. - Стр. 5-11: Предговор / Алексеј Љубомудров.

ISBN 978-86-7756-120-8 (EM)

а) Совјетнаја, Наталија Викторовна (1973-) -- „На земљи сунцем обасјаној“

COBISS.SR-ID 21917705